

Statystyka w analizie i planowaniu eksperymentu

Paweł Błażej

31 marca 2014

Własności rozkładu normalnego

Rozkład normalny jest rozkładem najczęściej wykorzystywanym do modelowania zmienności pewnej cechy w zadanej populacji. Parametrami tego rozkładu są średnia μ (parametr położenia) oraz σ (parametr skali).

Zapis

$$X \sim \mathcal{N}(\mu, \sigma).$$

Standardowy rozkład normalny

$$X \sim \mathcal{N}(0, 1), \text{ gdzie } \mu = 0, \sigma = 1$$

Niech

$$X \sim \mathcal{N}(\mu, \sigma),$$

wtedy

$$Y \sim \mathcal{N}(0, 1), \text{ gdzie } Y = \frac{(X - \mu)}{\sigma}.$$

Niech

$$X \sim \mathcal{N}(0, 1),$$

wtedy

$$Y \sim \mathcal{N}(\mu, \sigma) \text{ gdzie } Y = \sigma \cdot X + \mu$$

$$f(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}.$$

① $E[X] = \mu;$

Podstawowe własności rozkładu normalnego

- 1 $E[X] = \mu;$
- 2 $Var[X] = \sigma^2;$

Podstawowe własności rozkładu normalnego

- 1 $E[X] = \mu$;
- 2 $Var[X] = \sigma^2$;
- 3 Jeżeli $X_1, X_2, \dots, X_n$ są to niezależne zmienne losowe pochodzące z rozkładu normalnego $N(\mu, \sigma)$. to $\bar{X} \sim \mathcal{N}(\mu, \frac{\sigma}{\sqrt{n}})$;

Podstawowe własności rozkładu normalnego

- 1 $E[X] = \mu;$
- 2 $Var[X] = \sigma^2;$
- 3 Jeżeli $X_1, X_2, \dots, X_n$ są to niezależne zmienne losowe pochodzące z rozkładu normalnego $N(\mu, \sigma)$. to $\bar{X} \sim \mathcal{N}(\mu, \frac{\sigma}{\sqrt{n}});$
- 4 $Me = \mu;$

Podstawowe własności rozkładu normalnego

- 1 $E[X] = \mu;$
- 2 $Var[X] = \sigma^2;$
- 3 Jeżeli $X_1, X_2, \dots, X_n$ są to niezależne zmienne losowe pochodzące z rozkładu normalnego $N(\mu, \sigma)$. to $\bar{X} \sim \mathcal{N}(\mu, \frac{\sigma}{\sqrt{n}});$
- 4 $Me = \mu;$
- 5 $Mo = \mu;$

Dalsze własności rozkładu normalnego garść przydatnych definicji

Kurtoza - miara spłaszczenia rozkładu

$$K = \frac{E(X - E[X])^4}{\sigma^4} - 3$$

Uwaga

Dla rozkładu normalnego kurtoza wynosi 0.

Rozkłady prawdopodobieństwa można podzielić ze względu na wartość kurtozy na rozkłady:

- 1 **mezokurtyczne** - wartość kurtozy wynosi 0, spłaszczenie rozkładu jest podobne do spłaszczenia rozkładu normalnego (dla którego kurtoza wynosi dokładnie 0);

Rozkłady prawdopodobieństwa można podzielić ze względu na wartość kurtozy na rozkłady:

- 1 **mezokurtyczne** - wartość kurtozy wynosi 0, spłaszczenie rozkładu jest podobne do spłaszczenia rozkładu normalnego (dla którego kurtoza wynosi dokładnie 0);
- 2 **leptokurtyczne** - kurtoza jest dodatnia, wartości cechy bardziej skoncentrowane niż przy rozkładzie normalnym;

Rozkłady prawdopodobieństwa można podzielić ze względu na wartość kurtozy na rozkłady:

- 1 **mezokurtyczne** - wartość kurtozy wynosi 0, spłaszczenie rozkładu jest podobne do spłaszczenia rozkładu normalnego (dla którego kurtoza wynosi dokładnie 0);
- 2 **leptokurtyczne** - kurtoza jest dodatnia, wartości cechy bardziej skoncentrowane niż przy rozkładzie normalnym;
- 3 **platokurtyczne** - kurtoza jest ujemna, wartości cechy mniej skoncentrowane niż przy rozkładzie normalnym.

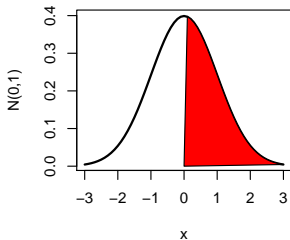
Niech $X \sim \mathcal{N}(0, 1)$. Oblicz następujące prawdopodobieństwa:

- 1 $P(X > 0) = 0.5;$
- 2 $P(|X| < 2) = 0.954499736103642;$
- 3 $P(X > -1) = 0.841344746068543;$
- 4 $P(0.5 < X < 2) = 0.285787406777808.$

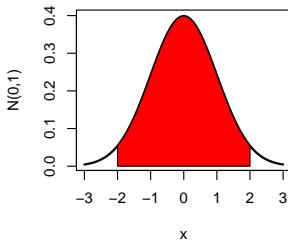

Praktyczne postępowanie się rozkładem normalnym

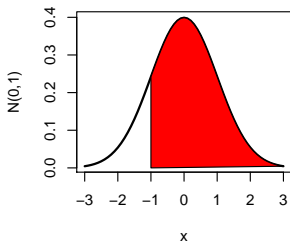
1

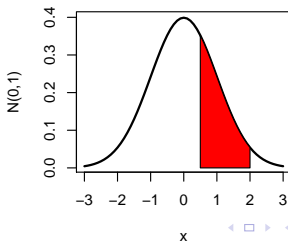
2

3

4

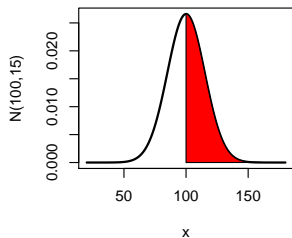

Przyjmuje się, że współczynnik IQ ma w populacji rozkład normalny o średniej $\mu = 100$ i odchyleniu standardowym $\sigma = 15$

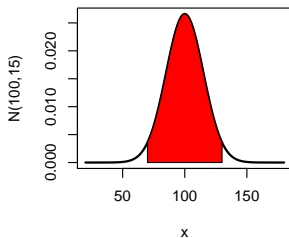
- 1 Ile osób ma większe IQ niż 100?;
- 2 Ile osób ma IQ w przedziale 70 – 130?;
- 3 Jaki przedział przyjąć aby określić odsetek 0.05 osób o największym IQ?

Praktyczne postępowanie się rozkładem normalnym

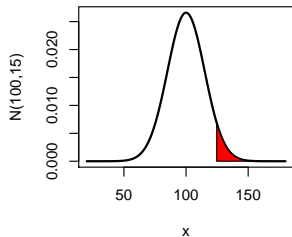
1

2

3

Praktyczne posługiwanie się rozkładem normalnym - odpowiedzi

- 1 $P(X > 100) = 0.5;$
- 2 $P(70 < X < 130) = 0.954499736103642;$
- 3 $P(X > 124.75) = 0.05.$

Założmy, że długość piór ogonowych pawia wynosi średnio 65 cm, z odchyleniem standardowym 5 cm. Oszacuj prawdopodobieństwo, że losowo wyjęte pióro ma długość:

- 1 mniejszą niż 54 cm;
- 2 większą niż 64 cm;
- 3 jeśli mieszkańcy Łobzowa zwykli nosić na czapkach pióra o długości od 70 do 75 cm, to jak często natrafiają na takie pióro?

Praktyczne posługiwanie się rozkładem normalnym - odpowiedzi

- 1 $P(\text{dł. mniejsza niż } 54 \text{ cm}) = 0.0139034475134986;$
- 2 $P(\text{dł. większą niż } 64 \text{ cm})=0.579259709439103;$
- 3 $P(70\text{cm} < \text{dł.} < 75\text{cm})=0.135905121983278.$

Dla rozkładu normalnego ma zastosowanie tzw. „prawo 3σ ” mówi ono, że:

- 1 ok. 68% wszystkich wartości zmiennej odbiega od średniej oczekiwanej nie bardziej niż o jedno odchylenie standardowe;

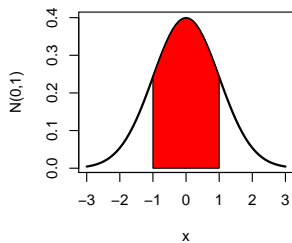
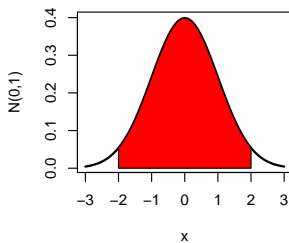
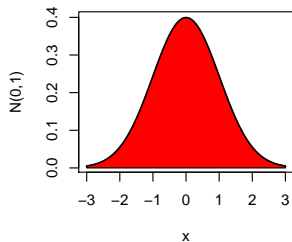
Dla rozkładu normalnego ma zastosowanie tzw. „prawo 3σ ” mówi ono, że:

- 1 ok. 68% wszystkich wartości zmiennej odbiega od średniej oczekiwanej nie bardziej niż o jedno odchylenie standardowe;
- 2 ok. 95% wszystkich wartości nie bardziej niż o dwa odchylenia standardowe;

Dla rozkładu normalnego ma zastosowanie tzw. „prawo 3σ ” mówi ono, że:

- 1 ok. 68% wszystkich wartości zmiennej odbiega od średniej oczekiwanej nie bardziej niż o jedno odchylenie standardowe;
- 2 ok. 95% wszystkich wartości nie bardziej niż o dwa odchylenia standardowe;
- 3 ok. 99.8% odbiega o nie więcej niż 3σ od wartości średniej.

1**2****3**

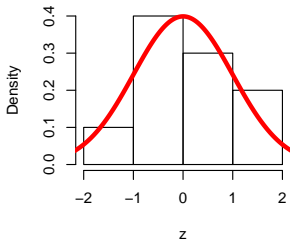
Rozkład normalny jest rozkładem granicznym dla standaryzowanych zmiennych losowych pochodzących z różnych rozkładów.

Centralne Twierdzenie Graniczne

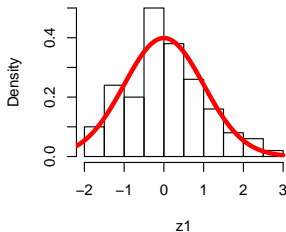
Średnia n niezależnych ustandaryzowanych $\sqrt{n} \frac{\bar{X} - E[X]}{\sqrt{\text{Var}[X]}}$ zmiennych losowych pochodzących z porządných rozkładów zbiega do rozkładu normalnego $\mathcal{N}(0, 1)$.

Co to oznacza w praktyce?

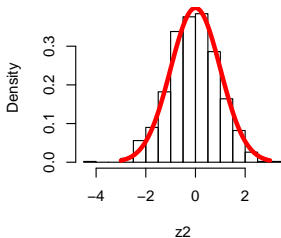
Histogram of z

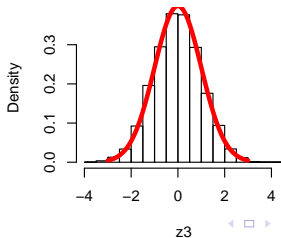
Histogram of z1

Histogram of z2

Histogram of z3

Rzucamy 100 razy monetą jakie jest prawdopodobieństwo, że suma wyrzuconych orłów przekroczy 55?

Rzucamy 20 razy symetryczną kostką oblicz prawdopodobieństwo tego, że suma wyrzuconych oczek jest liczbą pomiędzy 60, 80?